

SLÁVNI HLOHOVČANIA

Dezider Castiglione

1924 – 2005

Zvečnené

V KAMENI A SKLE

SLÁVNI HLOHOVČANIA

Dezider Castiglione

1924 – 2005

Zvečnené

V KAMENI A SKLE

Rodinná stopa Dezidera Castiglioneho a jeho príbuzných ako osobností Hlohovca

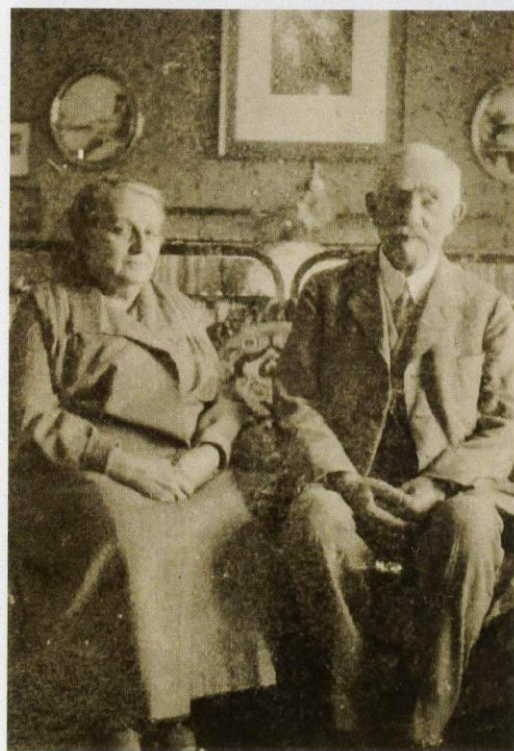
Jozef Urminský

V Novej ulici, ako nazývali od nepamäti jednu z uličiek Hlohovca pulzoval čulý život najmä vďaka obchodom, šenkom, meštianskej škole a rínku na palivové drevo. Inak to bolo mesto, ako píše vo svojej autobiografii Dezider Castiglione s tichým nenáhlivým životom, ktoré obzvlášť v nedeľu bolo „ako zakliate z rozprávky, kde nepreletel ani vtáčik-letáčik“. Nová ulica bola široká a necelý kilometer dlhá, z výšky pripomínala veľký polievkový rezanec a vinula sa od námestia až po železničnú trať. Zaujímavé tu bolo najmä to, že zatiaľ čo jej horná časť bližšie k námestiu žila rušným životom, tá dolná, situovaná bližšie k železničnej trati a starej dielovej elektrárni bola oveľa pokojnejšia a iba v nárožnom šenku u Ujváryho bolo z času na čas počuť spev, krik a vravu. Dom č. 44 Novej ulice ako hlavný protagonista príbehu o Hlohovčanovi Deziderovi Castiglioneom stál v strednej časti ulice a jeho dlhé humno sa končila pri veľkej františkánskej záhrade a hlbokom jarku, ktorý odvádzal všetku dažďovú vodu zo Svinnej hory a z Kalvárie. V stredu 26. novembra na sklonku roka 1924 sa tu narodil druhý syn Dezidera Castiglioneho a Heleny rodenej Kúnošovej. Podľa rodinnej zvyklosti dostal tri mená, Dezider Ladislav Eugen a do vienka aj všestranný výtvarný i pisateľský talent, čo vo svojom plodnom živote aj naplno zúročil. Obe rodiny Castiglione i Kúnošovci, boli naturalizovanými „Fraštačanmi“, ako sa Hlohovčanom v tých rokoch oficiálne hovorilo. Obe rodiny boli v meste vysoko vážené, Helena pochádzala z rodiny Júliusa Kúnoša poštového adjunkta a Dezider z rodiny notárskeho úradníka Juraja Castiglioneho.

V 20. rokoch 20. storočia Hlohovec nebol veľkým mestom. Mal necelých osem a pol tisíc obyvateľov a prevažná časť Hlohovča-

Deziderova matka Helena a otec Dezider. Okolo roku 1920.

Starí rodičia Dezidera Castiglioneho, Juraj a Mária.

sunula celú administratívu. Odtiaľ sa rodina presťahovala do Martina, kde otec Dezider náhle v roku 1935, zomrel na tuberkulózu. Tieto roky v Martine už obaja chlapci Eduard i Dezider vnímali veľmi intenzívne. Starostlivosť matky a všeobecný talent oboch chlapcov sa prejavoval už na škole po presťahovaní sa do Bratislavy. Mama sa tu po druhýkrát vydala za lekára Júliusa Fehéra (1902 – 1975). Z tohto manželstva pribudol k dvom chlapcom tretí súrodenec Mikuláš Fehér (1942 – 2017). Treba v tejto súvislosti podotknúť, že všetci traja súrodenci sa uplatnili v umeleckom svete a zanechali po sebe pozoruhodné dielo ak súčasť zlatého fondu slovenskej kultúry.

Prvorodený Eduard po štúdiách na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave pôsobil od r. 1945 ako redaktor a prekladateľ v Spravodajskej agentúre Slovenska, neskôr redaktor Obrazového spravodajstva Československej tlačovej kancelárie. Postupne sa však vyprofiloval na mimoriadne plodného prekladateľa a propagátora anglickej, americkej a talianskej literatúry. Z angličtiny prekladal klasickú i modernú prózu W. Cathera, O. Goldsmitha, E. M. Robertsa, J. Conrada, W. Scotta, J. R. R. Tolkiena... V dramatickej tvorbe popri klasike sa zameriaval na spoločenskú komédiu a psychologickú drámu od autorov W. Shakespeare, T. Williams, O'Neill, G. B. Shaw, J. Hayes, O. Goldsmith a ďalších. Brat Dezider sa postupne formoval vo výtvarnom umení. Po štúdiu na Oddelení výtvarnej výchovy pri Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave, ktoré absolvoval v rokoch 1945 – 1948, študoval aj na Prírodovedeckej i Pedagogickej fakulte UK v Bratislave. V rokoch 1949 – 1953 bol asistentom profesora Jána Mudrocha na VŠVU v Bratislave a od roku 1954 začal okrem maľby stále viac upriamovať svoju pozornosť na monumentálnu tvorbu v architektúre, najmä na mozaiky, kde využíval i sklobetónovú techniku. V rokoch 1977

*Otec Dezider Castiglione
(1902-1935)*

Dezider Castiglione pri horbe svojho otca v Martine.

*Rodný dom Dezidera Castiglioneho
v ul. M. R. Štefánika*

Vzácná fotografia bratrov Dezidera a Eduarda Castiglioneovcov a Mikuláša Fehéra

Bol absolventom divadelnej vedy na Vysokej škole múzických umení. Pracoval v Československej televízii v Bratislave vo vysielaní pre deti a mládež. Bol režisérom Divadla Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene. Venoval sa najmä tvorbe pre deti. Napísal viacero hier, dramatizácií a bábkových hier pre rozhlas a televíziu. Keď sa v Trnave v roku 1974 zakladalo Divadlo pre deti a mládež, stal sa jeho prvým dramaturgom a režisérom, v rokoch 1985 - 1996 pôsobil aj ako jeho riaditeľ. Z tohto stručného opisu dosiahnutých úspechov troch bratov sa núka myšlienka, aký obrovský tvorivý potenciál každý z nich presúval do svojej práce a akým vkladom do tohto všetkého prispela ich matka Helena. Ómama, ako ju dodnes volajú potomkovia rodiny Castiglioneovcov a Fehérovcov bola zrejme hlavným iniciátorom toho, aby sa chlapci profesijne uberali umeleckým smerom. Za týmto jej rozhodnutím asi netreba hľadať nič neobvyklé. Jej rodina mala umelecké sklony jednoducho v krvi, pretože z hlohoveckej rodiny Kúnošovej – Kupcovej, z ktorej Helena pochádzala, vzišli aj ďalší dvaja poprední umelci. Básnik, esejista a prekladateľ Ivan Kupec (1922 – 1997) a básnik, prozaik a textár Ivan Štrpka (1944). Každý z nich by si iste zaslúžil samostatnú publikáciu, tak ako tomu bolo v prípade Ivana Kupca v roku 2009 a akademického maliara Dezidera Castiglioneho v tejto publikácii. Už len pre úplnosť, skôr ako sa začítame do nasledujúcich riadkov venovaných tvorbe Dezidera Castiglioneho treba spomenúť v krátkosti niekoľko momentov z Deziderovho osobného života. Bol dvakrát ženatý. Prvou manželkou mu bola výtvarníčka Emília, rodená Vokálová. Zo spoločného vzťahu sa im narodili dve deti, Helena (1951) a Jana (1953). Druhá manželka, lekárka MUDr. Božena rodená Šebánová je uznávanou sexuologičkou. Z tohto manželstva sa narodil syn Mário (1979). Dezider Castiglione dožil svoj život 1. marca 2005 v bratislavskom starom meste. Je pochovaný na cintoríne v Martine spoločne so svojim otcom Deziderom.

– 1979 viedol oddelenie monumentálneho maliarstva na vysokej škole výtvarných umení. Na sklonku života v roku 2002 vydal autobiografiu *Zomrieť v San Francisku*, kde formou príbehu chlapca Marka opisuje svoje životné osudy. Tretí zo súrodencov Mikuláš bol vynikajúcim scenáristom, dramaturgom a režisérom.

Dezider Castiglione – výtvarník a autor románu

Marián Kamenčík

Maliar, grafik, čelný predstaviteľ monumentálnej tvorby v architektúre i občasný spisovateľ Dezider Castiglione sa narodil 26. novembra 1924 v Hlohovci v spodnej časti dnešnej Ulice M. R. Štefánika. V rokoch 1945 – 1948 študoval na Oddelení kreslenia a maľovania Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave. Jeho profesormi boli Ján Mudroch, Eugen Lehotský, Gustáv Malý a Jozef Kostka. D. Castiglione ukončil svoje vysokoškolské štúdiá ešte pred zriadením Vysokej školy výtvarných umení, no hneď po jej otvorení začal pracovať ako asistent jedného zo svojich učiteľov a súčasne aj zakladateľov výtvarného školstva na Slovensku, u profesora Jána Mudrocha. Na škole pôsobil od roku 1949 do 1953. Popri Františkovi Gajdošovi, Ladislavovi Gandlovi a Petrovi Matejkovi patrilo D. Castiglione k prvým slovenským výtvarným umelcom, ktorí sa sústredili na výtvarnú tvorbu pre architektúru. Ako vôbec prvý na Slovensku realizoval sklobetónovú techniku a jeden z prvých uplatnil aj techniku sklenenej mozaiky. V rokoch 1977 – 1979 viedol Oddelenie monumentálneho maliarstva na VŠVU. Bol členom výtvarníkov vystupujúcich pod názvom Skupina 29. augusta, členom Zväzu slovenských výtvarných umelcov a Umeleckej besedy Slovenska.

D. Castiglione uskutočnil iba tri samostatné výstavy v Bratislave (1974, 1993) a v Trnave (1984). Možno aj fakt zriedkavej seaprezentácie spôsobil, že jeho diela boli menej známe. Dobré o tom vypovedá nasledujúca príhoda: Raz sa na jednej výstave spýtali historika umenia Martina Vanča, kto je Dezider Castiglione. Pomyslel si, že ide azda o talianskeho barokového maliara. Veď takejto odpovedi by našepkávalo najmä autorovo meno. Menej

Dezider s manželkou Boženu, 1967.

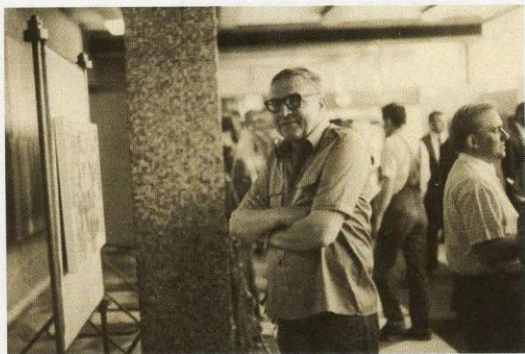
S manželkou Boženu v Taliansku – Siena, 1967.

Na výlete v Telči. 15. júla 1969.

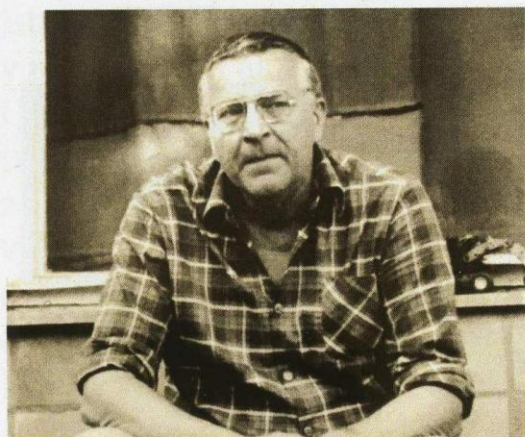
V Karlových Varoch v roku 1969.

Dezider Castiglione (koniec 80. rokov).

So synom Máriom.

Dezider koncom 80. rokov.

spravodlivé, na tejto na prvý pohľad úsmevnej situácii, je však menšia všeobecná znalosť jeho diela, hoci je v kontexte slovenského umenia významné a neprehliadnuteľné.

Hoci sa Castiglione nikdy nevzdal klasickej maľby, jeho pomyselnou galériou sa stal verejný priestor so svojimi urbanisticko-architektonickými danosťami. Prechod z komornej maľby s prvkami socialistického realizmu, ktorej prvé ovocie ohodnotila nepriaznivo kritika pre silný vplyv úpadkových západných umeleckých vzorov (vychádzajúcich najmä z kubistických inšpirácií) k monumentálno-dekoratívnej tvorbe vyznieva preto logicky. Napriek tomu, že Castiglione našiel priestor svojho nového umeleckého pôsobenia, zostávala jeho tvorba dlho bez primeraného povšimnutia širšej odbornej verejnosti. Naplno sa oddal monumentálnemu výtvarníctvu, no súčasne a zároveň nie tak ostentatívne tvoril do vysokého veku naďalej obrazy na spôsob braqueovského kubizmu štyridsiatych rokov (napríklad *Na ulici*, 1949). Do tvorivého životopisu autora v oblasti komornej maľby zostáva nakoniec zaradiť aj kolektívne výstavy a prehliadky výtvarného umenia, ktoré mohli vidieť návštevníci galérií vo Varšave (1957), Moskve (1962), Viedni (1982) a na viacerých miestach Slovenska.

Castiglioneho tvorba má viacero ťažísk a línií vývinu. V jeho tvorivej evolúcii pozorujeme postupný odklon od tradičného impresívneho ponímania maľby. K uvedomelému umeleckému vývinu nastúpil po figurálnych kompozíciách zo začiatku päťdesiatych rokov s dobovou tematikou – napríklad práce *Na pole*, *SNP*, *Partizán*, *Prechod cez Dnepr* a iné –, keď sa začal sústredene venovať postupom prepojenia výtvarného umenia s architektúrou, kde skĺbil svoj zmysel pre dekoráciu a kolorit s veľkými plochami a jasne budovanými tvarmi. Cestou od vplyvov francúzskeho postkubistického maliarstva (napríklad práce *Dievčatko*

s *bábikou*, 1959 alebo *Zátišie s klavírom*, 1959) postupne jeho umelecký vývin dozrieva v monumentálnom prejave, ktorý je koncipovaný ako veľkoryso organizovaná kompozícia. Môžeme teda konštatovať, že dominantnou a podstatnou črtou Castiglioneho výtvarnej produkcie, ktorou sa zapísal do dejín výtvarného umenia, zostáva monumentálna tvorba v architektúre. Systematicky sa jej začal venovať už od roku 1954, a to vo forme mozaiky, fresky či vitráže.

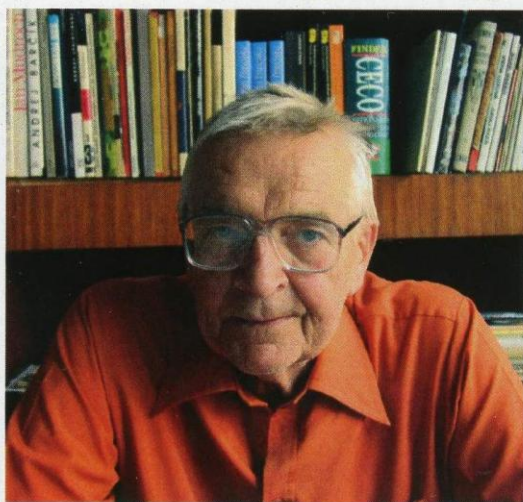
Koncom päťdesiatych rokov vzrastá v Československu počet výtvarných realizácií pre účelové a prevádzkové budovy (najmä nemocnice a železničné stanice). Na realizácii niektorých z nich sa podieľa aj D. Castiglione. V rokoch 1956 – 1957 realizuje spolu s F. Kudláčom sgrafitá stanice v Komárne, o rok neskôr s A. Klimom zdobí nástennými maľbami vestibul stanice v Piešťanoch. Svoje dielo nazval *Odpočinok* a zobrazuje ľudí tráviacich voľný čas počas letného dňa pri vode. Treba dopovedať, že toto obdobie je charakteristické vyhlasovaním rôznych súťaží ako foriem výberu autora pre vytvorenie významných, aj ideologicky ladených, výtvarných úloh, ktoré boli určené pre umelecké realizácie na budovách a objektoch verejného priestoru.

Keďže monumentálno-dekoračné umenie si začalo postupne upevňovať svoje miesto medzi výtvarnými odvetvami, boli súťaže priestorom, kde sa overovali kvality jednotlivých autorov a ich schopnosti zvládnutia umelecko-ideových zákonitostí tejto výtvarnej disciplíny. Aj D. Castiglione bol za svoju výtvarnú tvorbu vo vyššie uvedených intenciách súťažných zadaní viackrát ocenený. Za návrhy či samotné realizácie získal prémie a odmeny. V roku 1952 prebral ocenenie v súťaži na oponu Národného divadla v Bratislave, v roku 1958 získal prvú cenu na súťaži za výtvarné dotvorenie fasády strojníckej fakulty, v roku 1960 zvíťazil s kolektívom autorov v súťaži na výtvarnú výzdobu areálu strahovského štadióna a armádneho štadióna pri príležitosti II. celoštátnej spartakiády v Prahe, v roku 1960 získal odmenu v súťaži k 15. výročiu ľudovodemokratického Československa v Prahe, v roku 1963 to bolo víťazstvo v súťaži na výzdobu stropu slávnostnej siene bratislavského Slavína a iné.

V monumentálno-dekoratívnej tvorbe dokázal D. Castiglione umne snúbiť materiál s architektúrou. Citlivo zvažuje priestorové danosti kompozí-

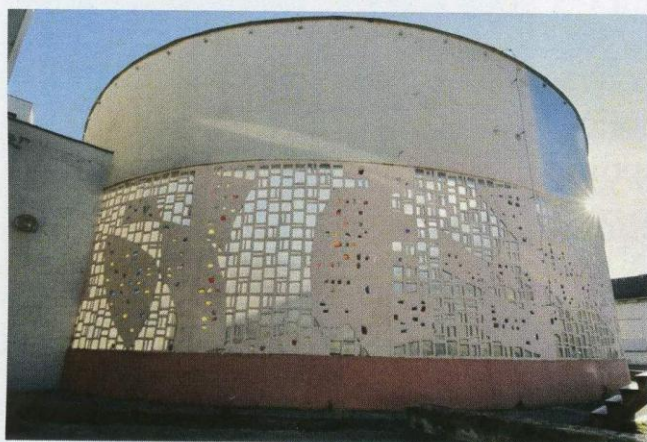
Dezider s manželkou Boženu na vlastnej vernisáži.

Dezider Castiglione vo svojej pracovni.

Piešťany, 1958 – Nástenná malba *Odpocí-
nok* v interiéri železničnej stanice, Piešťany

Vrbové, 1968 – Sklobetónová kompozícia
v bývalom závodnom klube ROH Trikota,
Vrbové, 340 cm x 6100 cm, M. Šavlík

Trnava, 1981 – Kamenná mozaika fontány
v areáli Gynekologicko-pôrodnického pavilónu
nemocnice, Trnava, 50 m², J. Martin

cie, osciluje medzi konštruktívnou a ornamentálnou skladbou, ktorá je nositeľom jedinečného plošno-dekoratívneho vyznenia. Príznačnou črtou pre motivické uchopenie jeho diel je charakteristické optimistické ladenie a objavné kombinácie intenzívnych živých farebných tónov. Tieto postupy sa u neho prejavujú ako vo vitrážovej tvorbe, tak aj pri realizácii sklomozaiky. Citlivo pracuje s hrúbkou a výraznosťou línií, pričom aj pri veľkých plochách a masívnejších materiáloch im dokáže pridať kvalitu subtilnosti a tým výrazového odľahčenia.

V šesťdesiatych rokoch narastá v autorovej tvorbe potreba hľadania nových výrazových prostriedkov a umeleckých ciest. Vytvára zátišia, kde motivicky dominujú hudobné nástroje ako klavír či mandolína (napríklad *Zátišie s klavírom*, 1959 a *Zátišie s mandolínou* 1966), pričom aj neskôr realizuje tieto motivické variácie. V tejto fáze ho opäť na dlhší čas tvorivo uchvátila koláž a olejomalba, ktorými rozšíril repertoár svojich výrazových možností o experimentálny náboj. Ako vidno, výtvarný rytmus je u Castiglioneho pretkaný polaritou tvoriacou kontrast na jednej strane výtvarného monumentu komunikačne otvoreného v rámci verejného priestoru masám recipientov a na druhej strane stálym záujmom o komorné obrazové realizácie introvertného ladenia. Uvedená proporcia je trvalým leitmotívom jeho tvorby – v oboch prípadoch občas neviditeľnej. V prípade výtvarných monumentov sa akoby stráca ich prítomnosť tým, že dekorujú

architektúru priestorov, ktorých funkcia je primárne iná ako nositeľa umenia. Tak sa stáva, že hoci máme tieto diela, ako sa vraví pod nosom, často ich prehliadame. V druhom prípade – malieb obrazov – absentuje u Castiglioneho ich

pravidelnejšia výstavná prezentácia, a tým sa stávajú nepoznané.

Ak sme sa zastavili pri autorovej voľnej maľbe, pridajme k vyššie uvedenému ešte pár slov znalkyne majstrovoho umenia Viery Luxovej. Pri návšteve bratislavského ateliéru autora v tejto súvislosti konštatuje, že pre Castiglioneho prehnanú sebakritickosť priestor ateliéru nezdočia napríklad ukážky jeho ranej, tzv. mudrochovskej etapy tvorby. Najstaršie obdobie tu reprezentuje už spomínaná olejomaľba *Dievčatko s bábikou* z roku 1959. Sú tu aj obrazy z autorovho krátkeho pobytu v Taliansku. Návšteva Apeninského polostrova na neho zapôsobila do tej miery, že vytvoril lyricky veľmi citlivé a podmanivé pastely inšpirované benátskou krajinou a jej kultúrnym ovzduším. Tieto diela reprezentujú autorovu tvorbu sedemdesiatych rokov. *Zátišie s mandolínou* z roku 1982, charakteristické vytvorením snovej atmosféry, už predstavuje ďalší vývinový stupeň jeho tvorby. Podobnú pozornosť ako Benátkam venoval autor neskôr aj Bratislave. Subtílnou kresbou sa snažil zachytiť neopakovateľnosť jej zátiší a scenérií. Blízke sú mu úzke uličky hlavného mesta, polorozpadnuté stavby, objekty mestskej periferie vtláčajúce do výrazných farebných kontrastov výtvarných plôch diela prvky tajomna, ktoré umocňujú fluidum ťažko uchopiteľného, no o to intenzívnejšieho mystéria prchavej minulosti.

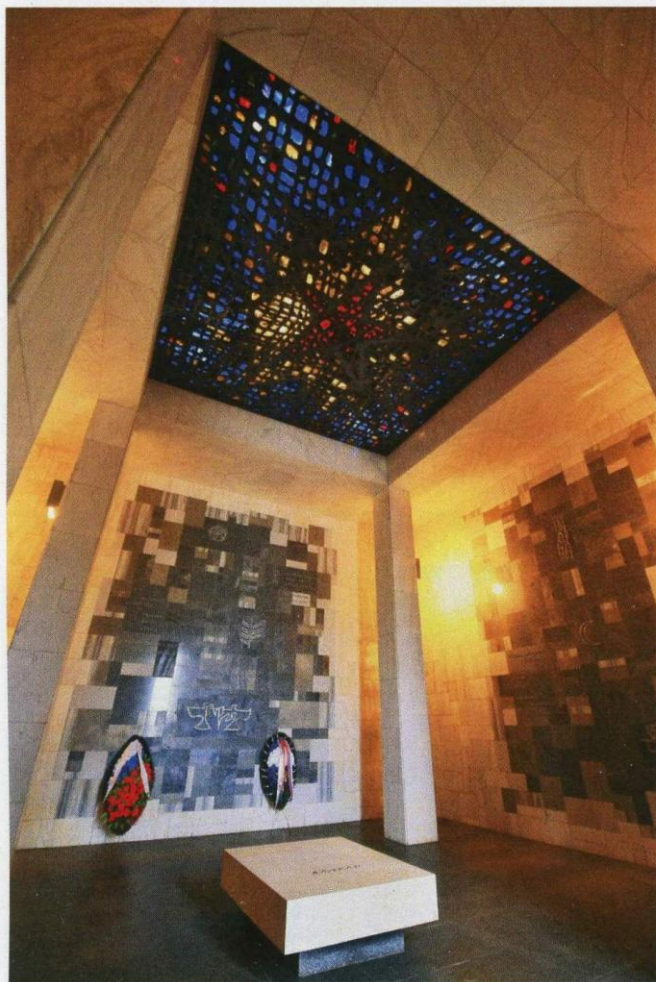
Vráťme sa ku Castiglioneho monumentálnej tvorbe, pretože sedemdesiate roky potvrdzujú nielen jeho sústredenú orientáciu na toto výtvarné odvetvie, ale aj jeho najväčší umelecko-tvorivý rozmach v tejto oblasti. Autor uvážlivo vyhodnocuje priestorové danosti objektov výtvarných zadaní, tvorivo do nich

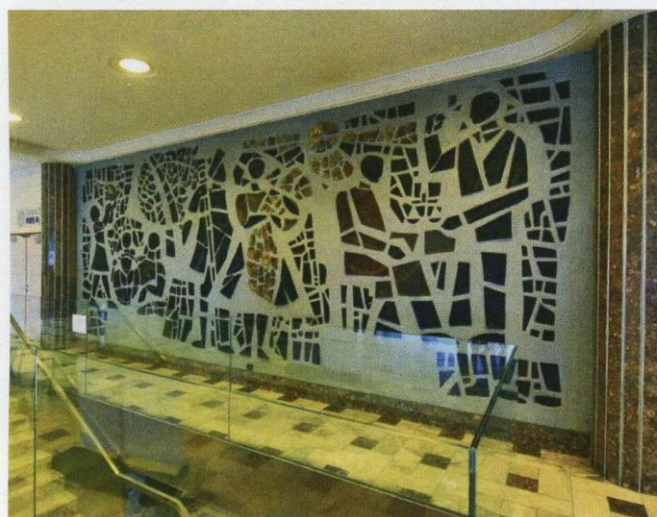
Galanta, 1971 – Sklenená mozaika v poliklinike, Galanta, 18 m², M. Šavlík

Nitra, 1964 – Sklomozaika na fasáde internátu bývalej VŠP, Nitra (spoluautor J. Nemeč), (1600 cm x 1400 cm), projektant Ing. arch. M. Šavlík

Slavín, 1967 – Vitráž z hutníckeho skla – škrupinová konštrukcia – strop obradnej siene na Slavíne, Bratislava, 500 cm x 500 cm, J. Svetlík

Farmaceutická fakulta, 1962 – Sklobetónová vitráž Radostný život vo vestibule Farmaceutickej fakulty UK, Bratislava (spoluautor B. Bohunický), 290 cm x 600 cm, V. Karfík, A. Rokošný

vstupuje a kreuje ich. Pri výtvarných realizáciách z tohto obdobia umne prepája ornamentálnu skladbu a plošno-dekoratívne vyznenie svojich diel. Voľbou materiálov suverénne zhmotňuje neraz náročnú kompozičnú organizáciu diela a nenapodobiteľnou logikou väzby s architektúrou komponuje a vytvára ojedinelé kultúrne formy významne vstupujúce svojimi estetickými devízami do okolitého urbanizmu i životného prostredia. Castiglione nejednou vytvorenou kompozíciou prispel k materiálovému, tvarovému či kompozičnému obohateniu celej výtvarnej disciplíny, a preto ho možno považovať za jej popredného reprezentanta.

Ako prvý na Slovensku skúšal sklobetónovú techniku a je zakladateľom a priekopníkom tejto výtvarnej umeleckej tvorivej metódy. Medzi jeho najznámejšie výtvary patria diela zo sklobetónovej mozaiky. Vôbec prvá práca realizovaná touto technikou na Slovensku zdobí vestibul Farmaceutickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Vitráž má názov *Radostný život* (1962). Medzi prvými uplatnil aj sklenenú mozaiku, napríklad na internáte VŠP v Nitre. K významným dielam patrí i mozaika na kúpalisku v Ružovej doline v Bratislave, vitráž pietnej a dnes i obradnej siene na Slavíne, rozmerná vitráž pre polikliniku v Žiline či art protis pre Výskumný ústav kartografie v Harmanci s témou SNP a mnohé iné.

Projekt obradnej siene na Slavíne realizovaný v rokoch 1960 – 1967 je v danej dekáde príkladom dovŕšenia prvej závažnej maliarskej akcie pamätníkového charakteru na Slovensku aj

s významným vkladom Castiglioneho. V prvej fáze realizácie objektu sa za spolupráce architekta J. Svetlíka s viacerými sochármi formovala výtvarno-urbanistická podoba miesta ako pamätníka celonárodného umeleckého významu, ktorý bol v tomto duchu aj otvorený v roku 1960. Súťaž na riešenie maliarskych kompozícií interiéru sa uskutočnila v roku 1963 až po realizácii exteriérovej sochársko-architektonickej časti. Centrálnym obsahovým bodom výtvarnej predstavy realizátorov J. Kréna a D. Castiglioneho bola myšlienka piety a zároveň vďaka za oslobodenie. Výtvarné spracovanie decentne vychádza z tejto závažnej a neľahkej témy. Je charakterizované jednoduchosťou riešenia a stlmenia výrazu. Celkové poňatie uchopili autori v podobe budovania napätia medzi výtvarnými a grafematickými symbolmi či medzi kresbovými prvkami a prirodzenou farebnosťou mozaikových častí. Stropnú časť výtvarnej realizácie vytvoril D. Castiglione. Tvorí ju vitrážová sklobetónová kompozícia s motívom červenej hviezdy. Pamätník na Slavíne dokumentuje komplexnosť celého zadania, ktoré si vyžadovalo úzku spoluprácu profesionálov rôznych odvetví výtvarného umenia i architektúry.

Okrem prepojenia architektúry budov s maľbou, či inými výtvarnými technikami uskutočnil D. Castiglione, ako vôbec jeden z prvých, posun vychádzajúci z potreby posilniť architektonický výraz samotnej budovy o emotívnu účinnosť. Realizovalo sa to najmä hľadaním nových vyjadrení výtvarného tvaroslovia, ktoré našlo svoje uplatnenie v podobe situovania samot-

Kúpalisko Delfín, 1967 – Kompozícia z priemyselnej mozaiky na fasáde kúpaliska Delfín, Bratislava, Miletičova ul., 450 cm x 150 cm, M. Šavlík

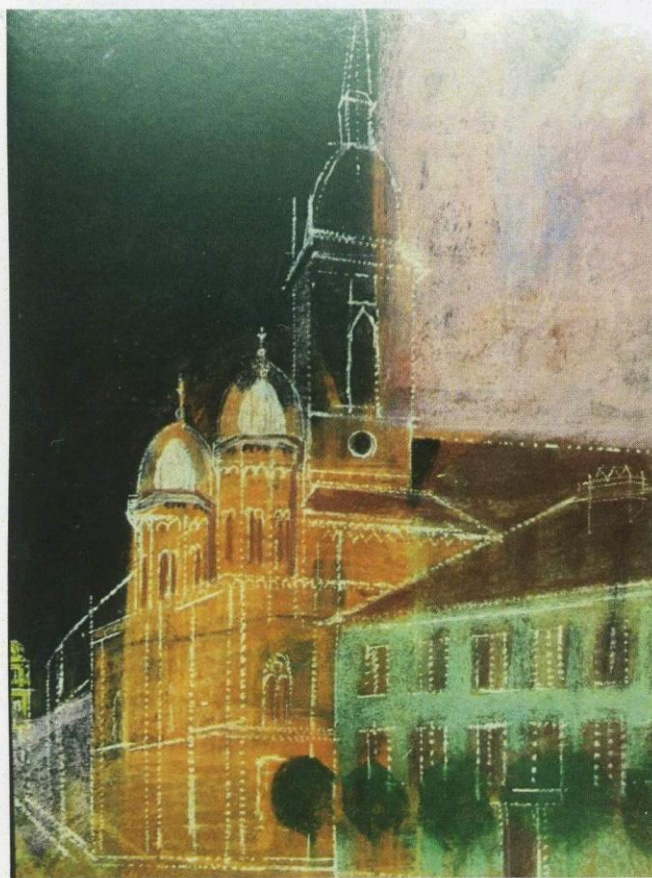
Slovenská technická univerzita, 1963 – Štyri kamenné mozaiky na výstupkoch fasády strojníckej fakulty SVŠT, Bratislava, (spoluautor A. Klimo, I. Vysočan) 4 (400 cm x 1200 cm), M. Kusý

Stredná zdravotnícka škola, 1960 – Keramická mozaika na fasáde SZŠ, Bratislava, Záhradnícka ul., cca 50 m², J. Rajchl

Hlohovec, Viecha Jašter na Starej hore, 1971.

Castiglione D., Spomienka na starú Bratislavu, 1994, pastel, 64x48 cm.

nej maľby mimo architektonicky korpus vlastnej budovy. Išlo o samostatné plošné maliarske diela – najčastejšie špeciálny nosný múrik, ktorý sa nachádza voľne v architektonickom prostredí a umelecko-koncepčne dotvára architektúru budovy. Takáto konfigurácia umelecky stvárneného objektu iniciuje najmä emočne ladené vyznenie v celej kompozícii architektonického celku. Príkladom uvedenej tvorby z Castiglioneho prác je napríklad na betónovom múriku umiestnená keramická mozaika v Rovinke.

K samostatným objektom ležiacim mimo hmotu budovy patrí aj Castiglioneho realizácia fontány v areáli Gynecologicko-pôrodnického pavilónu nemocnice v Trnave. Dielo s esteticky pozoruhodným výsledkom vytvoril v roku 1981 v spolupráci s Jindrom Martinom. Fontánu tvoria štyri spádovito umiestnené bazéniky a pozdĺžna stena. D. Castiglione zvolil vegetatívny motív kompozične zovretý do kruhu, ktorý sa z jednej strany rozvíja ako pozitív a z druhej ako negatív. Túto keramickú mozaiku dopĺňajú ďalšie rastlinné detaily. Do vizuálnej hry ešte vstupujú aj zrkadlenia odrazov motívov z vodnej hladiny jednotlivých kaskád. Dielo tak vyznieva ako jednotliaty celok s podmanivým estetickým pôsobením.

Dalo by sa písať o jednotlivých Castiglioneho umeleckých realizáciách a interpretácie ich priblížiť čitateľovi, no snažili sme sa spomenúť aspoň tie, ktoré zohrali významnú úlohu v priestore výtvarno-dekoratívneho monumentalizmu na Slovensku a pre ďalšie generácie umelcov sú inšpirujúce a podnetné.

Súčasťou tejto publikácie je aj zoznam autorových prác – hlavne z monumentálnej tvorby (podľa V. Luxovej), ktorý dokazuje, že o jeho diela bol záujem vo viacerých mestách a môžeme ich vidieť po celom Slovensku. Bol realizátorom mnohých zadaní, ktoré esteticky zhodnotili účelové budovy, čím pozdvihol ich architektonické danosti a spoločne s tým dokázal otvoriť daný objekt

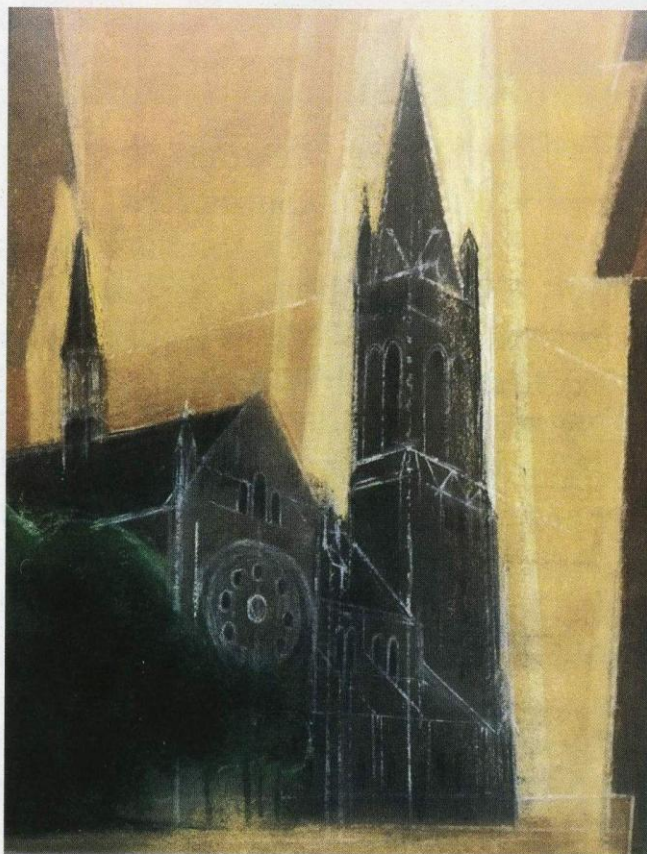
emotívnejšiemu vnímaniu. Výhodou Castiglioneho tvorby pre recipientov je fakt, že väčšina jeho prác je súčasťou verejného priestoru, a teda sú nám takmer kedykoľvek dostupné.

D. Castiglione sa rád vracal do rodného Hlohovca. Obdivoval najmä okolitú krajinu, ktorej dominovali nekonečné rady vinohradov. Začiatkom sedemdesiatych rokov, na pozvanie vtedajšieho predsedu JRD Floriána Kubinského, navštívil aj priestory súčasnej viechy Jašter, kde ho uchvátila jedna z klenbových pivníc. Vtedy už viechu dobre poznali mnohí umelci i politici, ktorí ju navštevovali najmä pre dobré víno, ktoré tu podávali. Očarený prostredím viechy inicioval vtedajší minister Janovic, po jednej z návštev, rekonštrukciu tohto objektu a rozhodol sa prostredníctvom ministerstva darovať do jej priestorov výnimočné umelecké dielo. Jeho realizátorom nebol nik iný ako D. Castiglione. Jedinečná sklomozaika nazvaná *Partizánske ohne* zdobí dodnes celú čelnú stenu starej pivnice. Podmaňujúcu a umelecky i remeselne nesmierne náročnú sklenenú fresku venovanú svojmu rodnému mestu predstavil v roku 1971 pri jej slávnostnom uvedení týmito slovami: „O rastline hlohu, ktorá dala meno blízkeму Hlohovcu sa hovorí, že pomáha srdcu a zmierňuje depresie. Túto fresku som vytvoril s rovnakými vlastnosťami a dovolil som si pridať aj tie krásne rána a svitane nad Starou horou“.

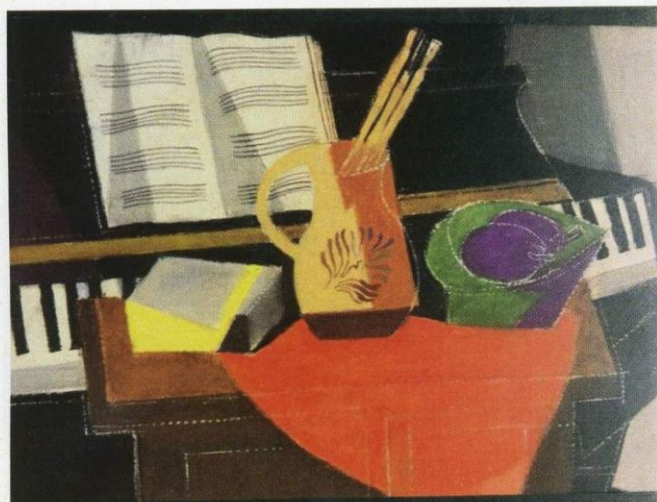
Dejiny slovenského výtvarného umenia si zapamätajú Castiglioneho nielen pre kompozičné návrhy architektonických dekorácií, ale aj ako priekopníka v technologických po-

Castiglione D., *Veže starého mesta*, 1994, pastel, 92x65 cm.

Castiglione D., *Blumentálsky kostol*, 1992, pastel, 64x48 cm.

Castiglione D., *Zátišie s klavírom*, 1993, pastel, 48x64 cm.

Castiglione D., *Zátišie s mandolínou*, 1984, pastel, 48x64 cm.

smogu, ktorého produkty vrstevíme na seba ako dočasné ikony uponáhľaného sveta reklám a informačného pretlaku. V čase stavebného boomu, keď v každom väčšom meste vyrastajú komplexy hypermarketov, nákupných centier i budov verejnej správy a stále masívneho zatepľovania objektov, by mohol byť Castiglioneho umelecký odkaz zrozumiteľný aj v zmysle citlivosti a pozornosti k svojmu okoliu, aby sme si všímali a neničili už vytvorné hodnoty a zároveň sa pokúšali produkovať ďalšie, pretože umenie vhodne votkané do priestoru našich každodenných ciest za povinnosťami je príjemným osviežením ľudského ducha.

Najnovšie slovníkové práce o živote a tvorbe Dezidera Castiglioneho so železnou pravidelnosťou spomínajú vždy na záver jeho portrétu (a to nanajvýš jednou vetou) aj skutočnosť, že je autorom literárneho diela. Miloš Ruppelt označil Castiglioneho text s názvom *Zomrieť v San Francisku* ako „reflexívny román“. Kniha vyšla v roku 2002 vo vydavateľstve zameranom na vý-

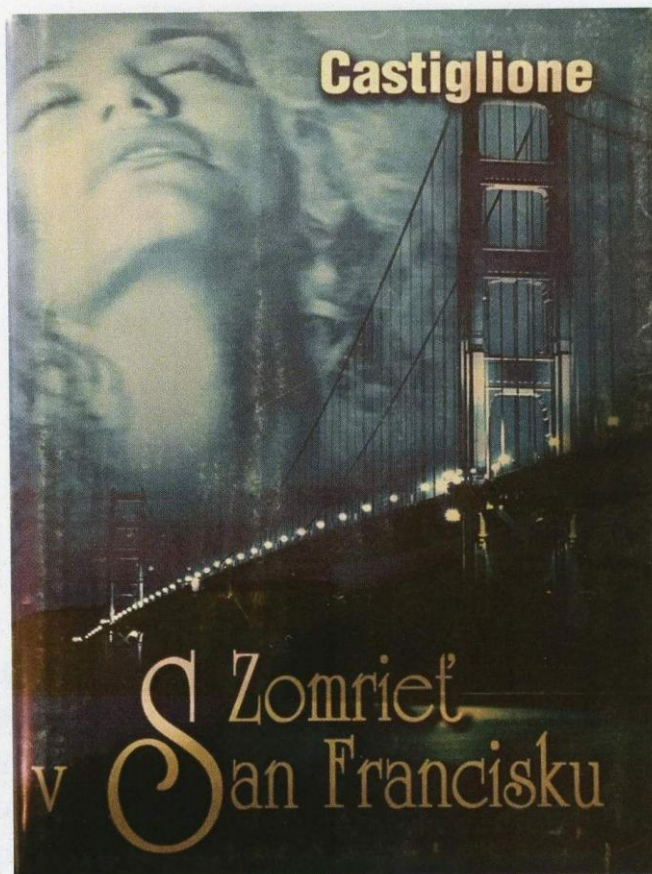
stupoch výroby materiálov, s ktorými tvoril (sklobetónová mozaika a vitráž). Castiglioneho monumentálne práce dodnes zdobia mnohé budovy po celom Slovensku – ide o nemocnice, polikliniky, študentské domy, obchodné domy, auly univerzít, bazény, vestibuly, fontány, reprezentačné priestory a rôzne iné administratívne a účelové budovy. Sú to najmä sklobetónové vitráže, keramické mozaiky, štrukturálne maľby, kamenné mozaiky, sklomozaiky, fasády, betónové štruktúry, no i tapisérie a iné atď.

Castiglioneho tvorba je nerozlučne spätá s povojnovou architektúrou, ktorej dodáva jedinečný estetický a ideový výraz. Autorove diela sú súčasťou verejného priestoru, čo na jednej strane prispieva k estetizácii prostredia, no na strane druhej sú tieto objekty, napriek odolným materiálom, vystavené nielen prírodným a poveternostným vplyvom, ale skúšku odolnosti im vystavujú najmä vandali. Okrem tejto príčiny sme dnes schopní ničiť, či prekryvať umeleckú hodnotu týchto diel súčasnými prostriedkami vizuálneho

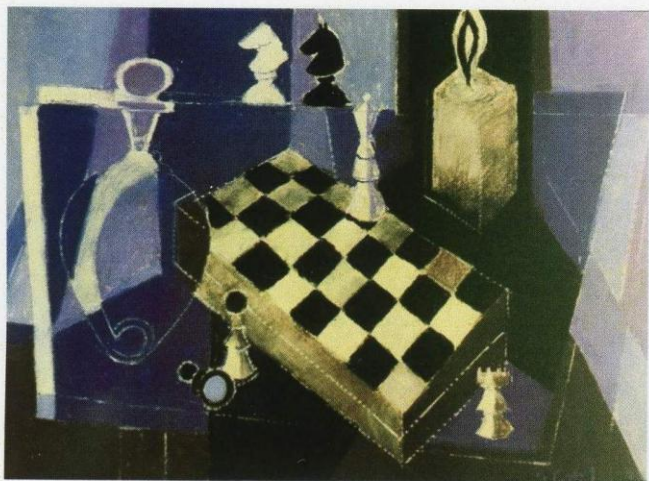
tvárnú umeleckú tvorbu Q-EX. Táto autobiograficky ladená kniha, hoci vo veľkom čerpá zo života a skúseností autora, čitateľa zneisťuje pri snahe stotožniť osudy reálneho umelca s hlavnou postavou. Deje sa tak hneď dvakrát – voľbou mena hlavného hrdinu, ktorý sa volá Marko a potom aj rozprávačskou taktikou, kde pozorujeme odstup od hlavnej postavy v podobe využitia rozprávania v tretej osobe. Autor sa teda odmieta identifikovať s hlavným hrdinom knihy, no jednoznačná biografická totožnosť niektorých ikonických životných črt nám umožňuje uvažovať o Markovi v intenciách Castiglioneho vlastnej seba projekcie umelca i človeka do postavy hlavného protagonistu.

Kompozične je román vystavaný do troch kapitol, ktorými prechádza ako spojovací článok práve postava Marka. Zameranie týchto troch častí je vždy iné. Prvá časť sa sústreďuje na mladosť, rodinné a spoločenské zázemie Marka (školské roky, Slovenský štát a jeho zhubné zasahovanie do života ľudí, totalitný komunistický režim, zážitky so súrodencami svojich rodičov, krátke vyloženie dejín vlastného rodu či pôvodu, útržkovité spomienky na rodný Frašták), pričom podstatnú časť tvoria aj reflexie o výtvarnom umení. Sú to autorove autentické zamyslenia nad zmyslom, povahou, metódou i kvalitou tvorby. Majú hlboký filozofický rozmer a tiež vychádzajú z dlhoročnej tvorivej praxe. Recenzent Castiglioneho knihy, Martin Vančo, sa vyjadril, že by v tomto znení malo ísť o povinnú literatúru pre poslucháčov výtvarných vysokých škôl, pretože sa v nich sústreďuje múdrosť, pokora, prežitá a zvnútornená zvládnutie tvorivého procesu. Tieto časti uvádza titulom *Hovory o umení prof. Moronga a prof. Častku*.

Do románovej mozaiky prestúpenej striedaním rôznych časových i priestorových rovín vstupujú mnohé osobnosti výtvarného života – najmä Markovi pedagógovia, neskôr kolegovia, priatelia i nepriatelia. Postupne autor rozkonáruje život Marka o kontakty s činmi či osudmi týchto ľudí a ukazuje, ako sa na nich podpísali stopy fašizmu i komunizmu. Celkom otvorene podáva svedectvo o vypočítavom ohýbaní charakterov jedných a odvahe druhých aj za cenu získania diagnózy „invalid spoločnosti“ vo všetkých smeroch. Tieto časti sú aj plné narážok na socialistický realizmus, s ktorého umeleckými doktrínami Marko ako postava neúnavne polemizoval a Castiglione ako umelec často bojoval. Pro-

Castiglione D. Zomriet v San Francisku.

Castiglione D., *Zátišie s mandolínou*, 1984, pastel, 48x64 cm.

nakoniec realizoval Castiglione aj svoju prvú výstavu obrazov v roku 1974 v Galérii Cypriána Majerníka v Bratislave.

Zatiaľ, čo doteraz sme mohli relatívne spoľahlivo na základe známych životopisných údajov odhaľovať afinity medzi autorom knihy a jej hrdinom, tak tretia časť nám to neumožňuje, pretože postupne spoznávame Marka mimo pracovných a umeleckých kontaktov. Predstavuje sa nám ako citlivý, zrelý a skúsený človek, odhaľujúci hĺbku osobného prežívania jesene svojho života. Epickým impulzom pri rozvíjaní záverečnej časti románu je jednak fakt uvoľnenia politicko-spoločenských pomerov po roku 1989 a zároveň dávka sentimentu vychádzajúca zo spomienkového optimizmu, ktorý reprezentuje v mladosti odohrávajúci sa pohľad na pohľadnicu scenérie mostu Golden Gate v San Franciscu – akoby osudového mesta, pevne vrytého do predstáv a imagínácie teraz už Marka v dôchodkovom veku a túžiaceho si splniť svoj sen. Ním je návšteva mesta. Zo začiatku pôsobí tretia časť románu ako bedekerové zápisky cestovateľa po cudzine, a to až do momentu osudového stretnutia Marka s oveľa mladšou, plachou, na prvý pohľad nezaujímavou Claire. Po vzájomnom zoznámení na výletnej lodi sa medzi novými známymi vytvára priateľské puto. Marko, ako milovník San Francisca sa stane na pár dní sprievodcom Claire, ktorá sa tu narodila, no ešte v detstve sa s rodičmi odsťahovala. Vzájomné sympatie medzi oboma rastú. Marko vnútorne bojuje s citmi, ktoré ho ako zrelého muža prenikli, a ktoré necítil niekoľko desaťročí. Rastúca náklonnosť jedného k druhému vyústí vo vyznanie lásky, ktoré je však vykúpené tvrdou a krutou pravdou, pretože Claire je vážne chorá. Jej zdravotné problémy po spoznaní Marka na chvíľu odznejú, no keď sa zdá, že všetko sa uberá správnym smerom, jej stav sa výrazne zhorší a nakoniec zákernej chorobne podľahne. Markovi zostáva Clairin list, kde mu opätuje lásku. Hoci román končí trpkou a smutnou, intenzívne v ňom rezonuje hodnota vzájomného vzťahu. Ich láska, hoci na krátky čas, sa naplnila všetkým podstatným. Preto aj spomínaný list je optimistickou bodkou za láskou, ktorú akoby nepremohli ani pozemské sily. Marko

stredná časť románu približuje Marka ako autora postupne si nachádzajúceho miesto v umeleckom živote. Autor približuje protagonistovo udomácnovanie sa jednak na akademickej pôde medzi svojimi kolegami a jednak každodennú tvorivú náplň. Dôležitým momentom je návšteva výstavy v talianskych Benátkach a magicko-osudové očarenie umelca týmto mestom. Jednoznačne autobiograficky ladené pasáže čoraz viac približujú autora k hlavnému hrdinovi. Z talianskych zážitkov a vytvorených pastelov

splní posledné Clairine želanie a jej popol rozptýli na pobreží San Francisca – osudového mesta, kde bude aj v tomto románe prežívať spomienka na jeden autentický vzťah.

Castiglione pri tvorbe svojho románového textu prejavil zmysel pre výtvarné spracovanie, respektíve pre kompozično-tvorivé postupy výtvarnej proveniencie. Keďže zdravotný stav mu neumožňoval klásť svoj príbeh vlastnou rukou na papier, celý ho rozpovedal a nadiktoval svojej zapsovateľke. Tento text následne strihal

Castiglione D., *Kúzelnícke zátišie*, 1994, pastel, 48x64 cm.

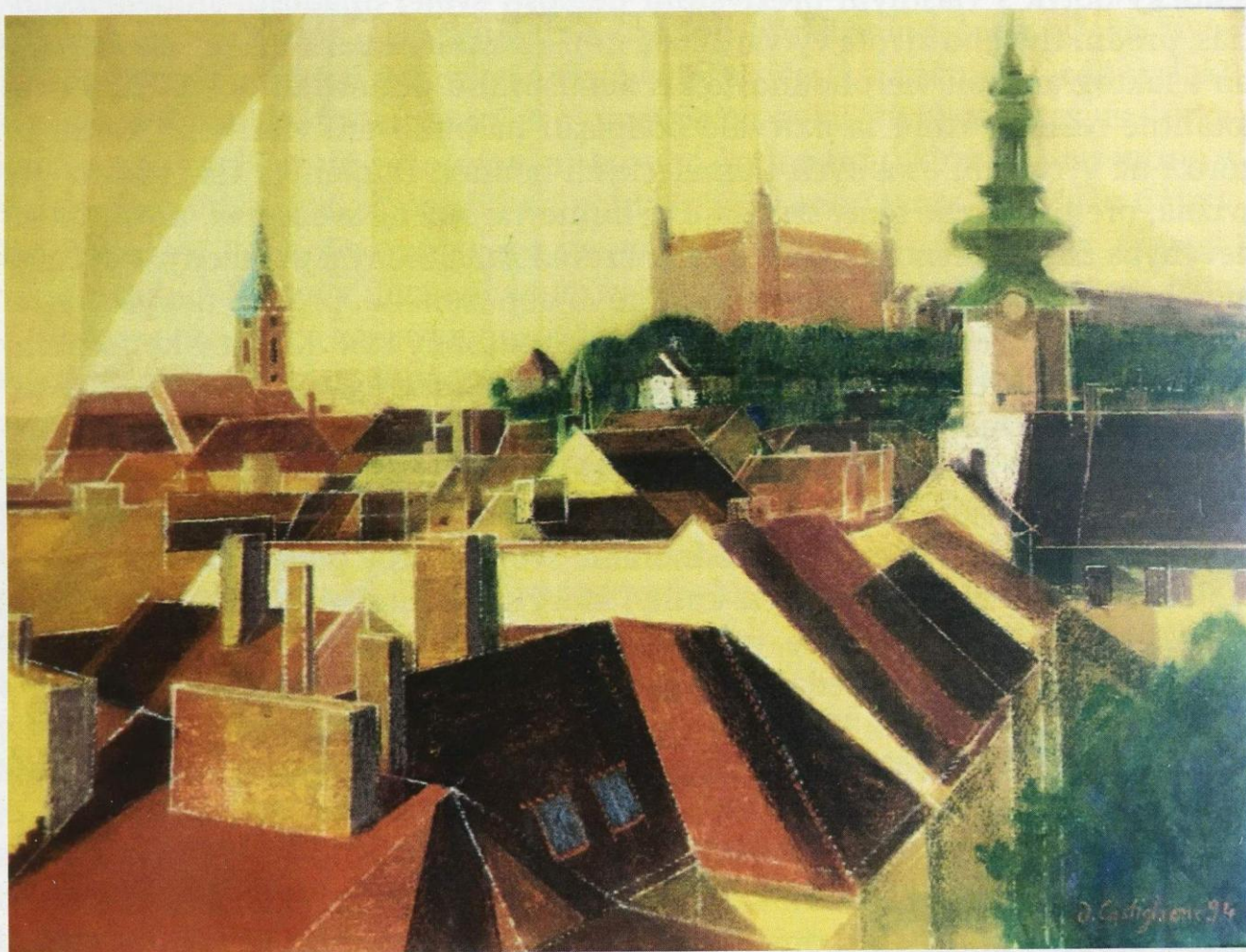
a preskupoval, až ho zostavil do kompozičného tvaru, ktorý máme možnosť vidieť v knihe. Na takto vytvorené reťazenie príbehu upozorňuje číslovanie jednotlivých malých kapitol, ktorých je dovedna 107.

Výtvarník D. Castiglione v románe podáva subjektívne ladenú rekonštrukcia minulosti cez kritickú sebareflexiu vlastnej osobnosti. Ponúka nielen autentický dotyk s vlastným prežívaním udalostí svojej mladosti, študentských čias, produktívneho života výtvarníka a muža na sklonku života, ale obohacuje ho s faktografickou vierohodnosťou o nefalšovanú atmosféru doby. Zažil dva totalitné režimy, ktoré sa natrvalo podpísali na budovaní vlastného svetozoru i na vytváraní osobných i umeleckých hodnôt. Dynamika rozprávania je svižná, pretože vážne témy striedajú aj humorne ladené svedectvá, no autor sa nevyhýba ani momentom, keď zostáva hrdina zahanbený a ponížený. V týchto momentoch ho vidíme akoby charakterovo obnaženého, pričom tieto situácie dokáže zúročiť pre svoje budúce zmúdenie a osobný rast. Kniha v konečnom dôsledku splnila ešte dva ciele. Keďže Castiglioneho výtvarné dielo, či už sa to týka komornej maľby (ktorá je mimochodom minimálne zastúpená v zbierkach galérií, no o to viac ju vlastní súkromní zberatelia), alebo monumentálnej tvorby sa stalo iba zriedka predmetom odbornej reflexie (výnimkou je najmä záujem Viery Luxovej), zhodnotenie svojej tvorby podal autor práve vo svojom románe. Zároveň bol krst knihy, ktorý sa uskutočnil v Galérii Artotéka Mestskej knižnice v Bratislave, príležitosťou inštalovať do tohto priestoru jeho obrazy, a môžeme tak povedať, že šlo o jeho štvrtú samostatnú výstavu.

V castiglioneovskej rodine bolo spisovateľské remeslo zastúpené ešte raz. Záujem o literárne umenie bol o čosi viac prisúdený do vienka Deziderovmu staršiemu bratovi Eduardovi Castiglionemu (* 10. 7. 1923 Hlohovec † 14. 7. 1983 Bratislava), ktorý pôsobil ako novinár, publicista a prekladateľ. Na tomto mieste aspoň v krátkosti spomenieme jeho tvorivé aktivity. Na sklonku vojny v rokoch 1944 – 1945 bol referentom Československého Červeného kríža, od

roku 1945 redaktorom a prekladateľom zahraničného oddelenia Spravodajskej agentúry Slovenska, neskôr bol redaktorom Obrazového spravodajstva Československej tlačovej kancelárie. Aktívne sa venoval prekladateľskej činnosti a týmto spôsobom propagoval klasickú i modernú literatúru anglickej, americkej a talianskej proveniencie. Jeho zásluhou sa dostávali do rúk čitateľom kvalitné diela zahraničnej západnej literatúry. Prekladal prózu (anglická: W. Carther, O. Goldsmith, E. M. Roberts, J. Conrad, T. Wolfe, W. Scott, talianska: G. Fava), pri dráme sa sústredil najmä na spoločenskú komédiu a psychologickú drámu (anglická: M. Chase, T. Williams, P. Ustinov, E. O'Neill, G. B. Shaw, R. Bolt, G. Farquhar, W. Shakespeare, Hayes, J, H. H. Davies, talianska: L. Pirandello, D. Fo, V. Brancati). Záujem o umenie formoval osobnosť i profesijný život oboch súrodencov. Obaja sa dokázali presadiť vo svojich odboroch, čím vytvorili trvalé hodnoty pre slovenskú kultúru.

Dezider Castiglione zomrel 1. marca 2005 v Bratislave. Odkaz jeho tvorivého ducha pretrváva v jeho dielach a najnovšie ho od októbra roku 2015 pripomína v mieste jeho rodiska i pamätná tabuľa umiestnená v priestoroch viechy Jašter, kde sa nachádza jedno z jeho dlho nepoznaných a v oficiálnych zoznamoch tvorby neuvádzaných, no o to jedinečnejších výtvarných diel.

Castiglione D., *Strechy starého mesta*, 1994, pastel, 65x92 cm.

Literatúra a pramene:

- CASTIGLIONE, Dezider: *Zomrieť v San Francisku*. Trenčín: Q-EX, 2002, 266 s.
(er): Dezider Castiglione. In: *Výtvarný život*, roč. 29, 1984, č. 8 – 9, s. 90 – 91.
- FUCHS, Juraj: Výtvarník – monumentalista. Maliar Dezider Castiglione 50-ročný. In: *Práca*, 26. 11. 1974, s. 6.
- KAMENČÍK, Marián: V dotyku s monumentmi diela a osobnosti Dezidera Castiglioneho. In: *Život v Hlohovci*, roč. 49, č. 11, s. 10 – 11.
- LUXOVÁ, Viera: Dezider Castiglione. In: *Výtvarný život*, roč. 28, 1983, č. 5, s. 30 – 31.
- LUXOVÁ, Viera: *Dezider Castiglione. Katalóg k výstave*. Trnava: Okresná galéria Jána Koniarika, 1984.
- LUXOVÁ, Viera: *Malba v architektúre*. Bratislava: VEDA – Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1989, 264 s.
- Osobný dotazník. Uloženie: Národný biografický ústav – Slovenská národná knižnica v Martine
- VANČO, Martin: Dezider Castiglione: Zomrieť v San Francisku (recenzia).
Dostupné na: www.artoteka.sk/tv5.html
- VÁROSS, Marián: *Slovník súčasného slovenského umenia*. Bratislava: Vydavateľstvo fondu výtvarných umení, 1967.

Monumentálno-dekoratívne práce Dezidera Castiglioneho vo verejných priestoroch:

(podľa súpisu Viery Luxovej z roku 1989, na záver popisu výtvarnej realizácie je uvedené meno architekta stavby)

- 1957 – Sgrafito *Ludový tanec* pre železničnú stanicu, Komárno
- 1958 – Nástenná maľba *Odpočinok* v interiéri železničnej stanice, Piešťany
- 1959 – Kompozícia *Rozprávanie o živote* v čítárni Osvetovej besedy, Nové Mesto nad Váhom
- 1960 – Keramická mozaika na fasáde SZŠ, Bratislava, Záhradnícka ul., cca 50 m², J. Rajchl
- 1962 – Sklobetónová vitráž *Radostný život* vo vestibule Farmaceutickej fakulty UK, Bratislava (spoluautor B. Bohunický), 290 cm x 600 cm, V. Karfík, A. Rokošný
- 1963 – Štyri kamenné mozaiky na výstupkoch fasády strojníckej fakulty SVŠT, Bratislava (spoluautor A. Klimo, I. Vysočan) 4 (400 cm x 1200 cm), M. Kusý
- 1964 – Dve sklenené mozaiky v bývalom Závodnom klube Tesly, Vrábľa 2 (300 cm x 500 cm)
- 1964 – Sklomozaika na fasáde internátu bývalej VŠP, Nitra (spoluautor J. Nemeč), (1600 cm x 1400 cm), projektant ing. arch. M. Šavlík

- 1965 – Kompozícia zo šalovaného betónu v závode Dunaj-Váh, Piešťany (spoluautor M. Šavlík), 400 cm x 150 cm
- 1967 – Kompozícia z priemyselnej mozaiky na fasáde kúpaliska Delfín, Bratislava, Miletičova ul., 450 cm x 150 cm, M. Šavlík
- 1967 – Kompozícia z tvarovaných plechov na fasáde Učňovskej školy Mostárne, Brezno, 600 cm x 150 cm, I. Hyža
- 1967 – Vitráž z hutníckeho skla – škrupinová konštrukcia – strop obradnej siene na Slavíne, Bratislava, 500 cm x 500 cm, J. Svetlík
- 1968 – Sklobetónová kompozícia v bývalom závodnom klube ROH Trikota, Vrbové, 340 cm x 6100 cm, M. Šavlík
- 1968 – Sklenená mozaika na fasáde obchodu, Liptovský Mikuláš, 300 cm x 500 cm
- 1968 – Sklomozaika na fasáde Učňovskej školy Bratislavských elektrotechnických závodov, Bratislava, 540 cm x 1200 cm, I. Hyža
- 1969 – Kompozícia zo šalovaného betónu pred vstupom do budovy Vodohospodárskych stavieb, Trenčín, 150 cm x 500 cm, M. Šavlík
- 1969 – Kompozícia zo šalovaného betónu pred budovou Vodohospodárskych stavieb, Piešťany, 150 cm x 600 cm, M. Šavlík
- 1970 – Sklenená vitráž vo vestibule Študentského domova bývalej Filozofickej a Pedagogickej fakulty Univerzity P. J. Šafárika, Prešov, 300 cm x 600 cm, I. Hyža
- 1970 – Sklobetónová vitráž v komunikačnom priestore Priemyselnej školy stavebnej, Trenčín, 280 cm x 230 cm, M. Šavlík
- 1971 – Sklenená mozaika vo vestibule AB Výskumného ústavu liehovarov a konzervárni, Bratislava, 300 cm x 600 cm, I. Hyža
- 1971 – Sklenená mozaika v poliklinike, Galanta, 18 m², M. Šavlík
- 1971 – Sklenená mozaika Partizánske ohne v pivnici Viechy Jašter na Starej hore, Hlohovec
- 1973 – Vitráž v nemocnici, Žilina, 99 m², M. Šavlík
- 1974 – Art protis v spoločenskej miestnosti bývalého VKÚ, Harmanec, 400 cm x 270 cm
- 1975 – Sklomozaika na fasáde Štátneho veterinárneho ústavu, Nitra, 63 m², M. Šavlík
- 1975 – Keramická mozaika Alegória liečebného prameňa na čelnej stene terapeutického bazéna v sanatóriu Krym, Trenčianske Teplice, 30 m², M. Šavlík
- 1975 – Klasicky tkaná tapiséria Bratislava v interiéri VÚPT Rovinka, 300 cm x 200 cm, I. Hyža
- 1975 – Sklenená mozaika na fasáde nemocnice, Topoľčany, 180 m², J. Rajchl

- 1976 – Sklovitráž po obvode kruhovej sály bývalého ROH Tesla-Orava, Nižná, 180 m², M. Šavlík
- 1977 – Reliéfna glazovaná keramika vo vestibule bývalého Učňovského strediska Tatra, Bánovce nad Bebravou, 18 m², J. Sališ
- 1977 – Betónový objekt obojstranne pojednaný keramickou mozaikou v areáli VÚPT, Rovinka, 220 cm x 530 cm x 30 cm, I. Hyža
- 1977 – Keramická reliéfna kompozícia v jedálni závodu Tesla, Liptovský Hrádok, 315 cm x 445 cm, J. Martinec
- 1978 – Akrylová maľba v budove výroby a spracovania PP fólií, Svit, 410 cm x 590 cm, L. Zuggó
- 1978 – Štrukturálna maľba v zasadačke interiéru VPA, Bratislava, 64 m², C. Sirotný, J. Strcula
- 1979 – Kamenná mozaika vo vstupe administratívnej budovy AB NsP, Rožňava, 36 m², V. Šišolák
- 1979 – Klasicky tkaná tapiséria Slovenská pieseň v zasadačke VÚPT, Rovinka, 300 cm x 200 cm, I. Hyža
- 1979 – Vitráž v spojovacej chodbe obytného bloku BEZ, Bratislava-Vajnory, cca 81 m², J. Zajac
- 1980 – Štrukturálna maľba v budove POP-textilný hodváb Chemosvit, Svit, 35 m², L. Zuggó
- 1980 – Sklobetónová vitráž v pamätníkovej sieni nemocnice, Svidník, 280 cm x 600 cm, J. Martin, E. Ondrušková
- 1980 – Kamenná mozaika na fasáde nemocnice Zdravá rodina, Nové Zámky, 62 m², R. Pastor
- 1981 – Štrukturálna maľba Úroda vo vestibule VÚPT, Rovinka, 15 m², I. Hyža
- 1981 – Maľba v riaditeľni reštaurácií, Bratislava, Námestie SNP, 400 cm x 200 cm, I. Hyža
- 1981 – Kamenná mozaika fontány v areáli Gynekologicko-pôrodnického pavilónu nemocnice, Trnava, 50 m², J. Martin
- 1983 – Štrukturálna maľba Práca – prameň života a poznania vo vestibule Celulózo-papierenského kombinátu, Ružomberok, 400 cm x 1200 cm, M. Bořuta, R. Kvasňovský
- 1983 – Sklobetónová vitráž na priečelí Výskumného ústavu liečiv v Modre, 3 (280 cm x 250 cm), 180 cm x 250 cm, J. Rajchl

Slávni Hlohovčania

Dezider Castiglione

1924 – 2005

ZVEČNENÉ V KAMENI A SKLE

Veľkou mierou pri tvorbe tejto publikácie fotografiami a osobnými spomienkami pomohli:

**rodina Castiglione,
pani Jana Hochmannová rodená Castiglione,
pani Roberta Castiglione a pán Mário Castiglione
pán Dezider Castiglione - syn Eduarda Castiglione**

Ďakujeme

Vydalo:

Občianske združenie EX LIBRIS AD PERSONAM HLOHOVEC (Hlohovec 2017)
s finančnou podporou Mesta Hlohovec a s podporou pána Pavla Tuturu – Viecha
Jašter Hlohovec.

Tlač: FOREKO s.r.o., Školská 1, Sereď

Vyšlo roku 2017 ako 9. publikácia v edícii Slávni Hlohovčania

V edícii doposiaľ vyšlo:

Andrej Kapustáš (Hlohovec, 2006)
Arpád Felcán (Hlohovec, 2007)
Belo Škarnicel - Hlohovský (Hlohovec, 2008)
Ivan Kupec (Hlohovec, 2009)
Michal Vičan (Hlohovec, 2010)
Jozef Seilnacht (Hlohovec, 2010)
Páter Dionýz František Tomašovič (Hlohovec, 2011)
Andrej Lieskovský (Hlohovec, 2014)

Autori textu:

PhDr. Marián Kamenčík, PhD., Občianske združenie EX LIBRIS AD PERSONAM
HLOHOVEC

Mgr. Jozef Urminský, Občianske združenie EX LIBRIS AD PERSONAM HLOHOVEC

Na obálke: Dezider Castiglione - Návrh opony SND v Bratislave

Vydalo Občianske združenie
EX LIBRIS AD PERSONAM HLOHOVEC
s finančnou podporou
Mesta Hlohovec

Hlohovec 2017